

О. Я. Пушкаренко, В. В. Хареба

Стельмах Адольф Фомич

СТЕЛЬМАХ Адольф Фомич (12. 06. 1941, х. Доміново Мінської обл.) — генетик. Доктор біологічних наук (1987), професор (1996), академік НААНУ (1995). Заслужений діяч науки і техніки України (2012). Премія імені В. Юр'єва НААНУ (1990). Закінчив Білоруський університет (Мінськ, 1962), де 1965—68 й працював; від 1968 — завідувач відділу генетики і цитології рослин, 1975—2001 — завідувач лабораторії спеціальної генетики пшениці, водночас 1988—2001 — заступник директора з наукової роботи, від 2001 — головний науковий співробітник відділу генетики Селекційно-генетичного інституту — Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення НААНУ (Одеса). Наукові дослідження: розроблення теоретичних проблем генетики триплоїдних гібридів цукрового буряку; використання анеуплоїдів та моносомного аналізу різних ознак (стійкості до іржі, напівкарликовості, типу розвитку, відновлення фертильності пилку, компонентного складу гліадинів та ін.) у м'якої пшениці; генетика кількісних ознак, механізмів мінливості при дії нетрадиційних чинників (невластивих умов середовища, чужорідного дозапилювання, модифікації індукованого мутагенезу, ін'єкції рослинних гомогенатів).

Основні праці

Генотипова реакція та стабільність урожаю сортів нуту (*Cicer arietinum* L.) за роками випробування // Фактори експериментал. еволюції організмів. 2018. Т. 23; Особливості темпів початкового розвитку нових європейських сортів озимої пшениці м'якої у зв'язку з системами генів Rpd-1 та Vrd // Там само. 2019. Т. 24; Задержка скорости начального развития у современных высокопродуктивных сортов озимой пшеницы мягкой из Западной Европы // Там само. 2021. Т. 29; Сильний рівень фоточутливості не лімітує добір щодо високої урожайності в озимої пшениці м'якої // Там само. 2022. Т. 31; Ефекти мутантних алелів генів Rpd-1 за датою колосіння в умовах природного та скороченого дня // Біол. системи. 2023. Т. 15, вип. 2 (усі — співавт.).

Рекомендована література

1. Академік А. Ф. Стельмах. Генетик за покликанням. О., 2018;
2. А. Ф. Стельмаху — 80 // Вісник аграрної науки. 2021. № 6.

Бібліографічний опис:

Стельмах Адольф Фомич / О. Я. Пушкаренко, В. В. Хареба // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-889896>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).